

OBSAH

1. Jak studovat	9	Krácení a rozšiřování zlomků	77
2. Péče o pracující	15	Násobení a dělení zlomků	77
1. Práva a povinnosti pracujících	15	Sčítání a odčítání zlomků	78
2. Péče o pracující v závodě . .	17	Pořadí početních výkonů	80
3. Práce masových organizací v závodě	24	Záporná čísla	80
4. Zvyšováním produktivity práce a snižováním vlastních nákladů k vzestupu životní úrovni pracujících	26	Jak sčítáme záporná čísla	81
3. Bezpečnost při práci	30	Jak odčítáme záporná čísla	82
I. Všeobecně	30	Násobení a dělení záporných čísel	82
II. Strojní obrábění	33	Sčítání a odčítání obecných čísel	83
1. Všeobecně	33	Násobení (přehled pravidel)	84
2. Soustruhy	36	Dělení (přehled pravidel)	85
3. Frézky na kov	40	Několik podrobností o závorkách	86
4. Vrtačky	41	Šíkmá zlomková čára	86
5. Hoblovky na kov	43	Procenta	87
6. Strojní nůžky	43	Úměrnost	88
III. Brusky	44	Mocniny, umocňování	89
IV. Lisy	48	Odmocniny, odmocňování, po- četní tabulky	93
V. Ruční nářadí	53	Odmocňování (přehled pravidel)	95
VI. Svařování	56	Odmocniny desetinných čísel	96
I. Svařování plamenem	56	Početní vzorce a jejich použití	97
II. Svařování elektrickým obloukem	62	Rovnice	100
VII. Slévárny	64	Měření úhlů	104
VIII. Dřevoobráběcí stroje	67	Jak se počítají plošné obsahy	107
4. Matematika	71	Jak se počítá objem a váha	112
Číslo zvláštní a číslo obecné	71	Úhlopříčné funkce	115
Psaní zvláštních čísel a matema- tické značky	72	Kuželovitost	118
Jednotky	73	Úkos	120
Sčítání, odčítání, násobení a dě- lení celých čísel	74	Převody u řemenic a ozubených kol	120
Zlomky	75	Výpočty řezné rychlosti	122
Násobení desetinných zlomků (desetinných čísel)	75	Logaritmické pravítko	123
Dělení desetinných čísel	76	Závér	127
5. Technická fyzika	128		
Mechanika tuhých (pevných) těles	128		
Mechanika plynů a kapalin	149		
Nauka o teple	154		
6. Elektrotechnika	162		
Stejnosměrný proud	162		

Střídavý proud	175
Rozvod elektrického proudu	184
Elektrické měřicí přístroje	187
7. Čtení výkresů (strojnické kreslení)	194
Druhy výkresů	194
Formaty výkresů	195
Seznam součástí a rohové razítko	196
Čáry na strojnických výkresech	196
Měřítka na strojnických výkresech	198
Popisování strojnických výkresů	199
Promítání a umístění obrazů na výkres	200
Kótování	201
Tolerování úhlů a roztečí	205
Tolerování vzájemné polohy	206
Neviditelné hrany	207
Označení hladkosti (drsnosti) povrchu	210
Značení úpravy povrchu	214
Řez tělesem	214
Kužel a úkos	216
Kreslení závitů a šroubů	216
Značky nýtů	219
Kreslení ozubených kol	220
Značení profilového materiálu	220
Označení svaru na výkresech	221
Výkresy sestavení (sestavy)	223
Výkresy pracovních postupů	224
Náčrty od ruky	225
8. Technické materiály	227
Základní pojmy z chemie	227
Kovy	236
Výroba kovů	240
Kování a válcování oceli	249
Ocele	253
Označení oceli podle československých norem	257
Ocele na odlitky	259
Litina	260
Temperovaná litina	262
Lehké kovy a slitiny	263
Měď a její slitiny	265
Cín a jeho slitiny	268
Zinek a jeho slitiny	269
Olovo a jeho slitiny	269
Nikl a jeho slitiny	270
Některé jiné kovy a slitiny	270
Nekovové materiály ve strojírenství	271
Maziva	272
Kůže	273
Kaučuk	273
Gutaperča	274
Technické textilie	274
Korek	275
Pist	275
Azbest	275
Slídy	276
Sklo	276
Nátěry	276
Koroze kovů a boj proti ní	277
9. Příprava výroby	282
Lícování	282
Měření	299
Orýsování	311
Zkoušení materiálu	328
Ostření nástrojů	339
10. Ruční obrábění	342
Řezání	344
Sekání	350
Stříhání	357
Rovnání	360
Ohýbání	363
Pilování	372
Zaškrabávání	381
Probíjení	385
Vrtání	386
Vystružování a vyhrubování	392
Řezání závitů	394
11. Strojní obrábění	401
Skladování a uložení nářadí	402
Materiály obráběcích nástrojů	402
Soustružení	406
Soustruhy	421
Vrtání	449
Vrtačky	456
Frézování	473
Frézky	478
Hoblování a obrážení	506
Stroje na hoblování	510
Protahování	536
Broušení	542
Brusky	556
Ostření nástrojů	590
Pracovní postupy	594
12. Obrábění dřeva	599
Klízení dřeva	602
Základní truhlářské nástroje	605
Strojní řezání dřeva	606
Strojní rovinné frézování dřeva	608
Strojní vrtání a dlabání dřeva	609

Frézování dřeva	610	Zmetky při formování	769
Soustružení dřeva	610	17. Montážní práce	771
Strojní broušení dřeva	612	Slicování a zabrušování	771
Úprava povrchu dřeva	612	Montáž pevných rozebíratelných spojů	773
13. Tváření (kování a lisování)	614	Montáž nehybných (pevných) rozebíratelných spojů	789
Kování	614	Pájení	793
Kovací stroje	620	Nýtování	796
Ruční kování	626	Montáž typických strojních součástí	805
Strojní kování (volné kování) .	634	Montáž potrubí	826
Kování v záplustkách	644	18. Úprava povrchu	831
Lisování	650	Broušení a leštění	832
Ohýbání	661	Úprava povrchu lakováním	833
Tažení plechů	662	Úprava povrchu pokovováním	838
Tažné nástroje	664	Stříkání kovů (metalizování)	839
14. Teplné zpracování	669	Galvanické pokovování	841
Železo a ocel	669	Otryskávání	842
Rozdělení teplného zpracování .	675	19. Technické normování prací v kovo- výrobnictvu	844
Žihání	677	Produktivita práce a technické normování	844
Kalení	679	Důležitost technického normo- vání práce	845
Kalení do teplých lázní	682	Druhy pracovních norem	847
Zařízení potřebné pro kalení .	684	Členění pracovního postupu	853
Měření teploty	686	Metody stanovení norem pracov- ního času v různých druzích vý- roby	855
Nářadí kaliče	688	Přehled metod normování práce .	856
Postup při kalení	690	Schéma skladby a třídění normo- vaného pracovního času	859
Napouštění a popouštění	693	Evidence a kontrola plnění norem .	867
Zušlechtování	695	Reklamace norem času	869
Tvrdé povrchy	696	Organizace normování v podniku .	871
Kalení nezelezných slitin	696	Význam spolupráce mistrů a techniků při normování	872
Žihání nezelezných kovů	698	20. Přehled strojníctví	873
15. Svařování	699	Součásti strojů a mechanismů	873
Svařování plamenem	699	Motory	884
Přídavný materiál při svařování plamenem	713	Vodní motory	884
Technika svařování	715	Parní motory	887
Řezání plamenem	723	Spalovací motory	901
Svařování elektrickým obloukem	726	Pracovní stroje	904
Řezání obloukem	736	Zdvihadla (jeřáby)	904
Svařování odporové	737	Čerpadla	906
16. Slévárenství	740	Kompressory	909
Formování a odlévání	740	Vývěry	911
Modeły, jaderníky a šablony .	744	Obsluha strojů	911
Formířské nářadí	747		
Příprava a pracovní postup při formování	749		
Výroba jádra v jaderníku	751		
Výroba forem	753		
Strojní formování	761		
Vtoková soustava	762		
Konstrukce vtokových soustav .	764		
Skládání formy	767		
Odlévání kovu do forem	767		
21. Literatura k dalšímu studiu . .	913		

Kurs technických znalostí	914
Příručky všeobecného rázu a časopisy	915
Časopisy	915
Literatura k jednotlivým kapitolám	916
Bezpečnost práce	916
Matematika	917
Technická fyzika	917
Elektrotechnika	917
Čtení výkresů (strojnické kreslení)	918
Nauka o materiálu	918
Příprava výroby	918
Ruční obrábění a zpracování kovů	919
Strojní obrábění	919
Populární knížky o teorii obrábění	919
Tváření a lisování	922
Tepelné zpracování	922
Svařování	922
Slévárenství	923
Montážní práce	923
Úprava povrchu	923
Přehled strojníctví	924
Rejstřík	925